

मनाचे श्लोक

॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥
 श्री रामदासस्वामिंचे
 श्री मनाचे श्लोक
 गणाधीश जो ईश सर्वा गुणांचा ।
 मुळारंभ आरंभ तो निर्गुणाचा ॥
 नमू शारदा मूळ चत्वार वाचा ।
 गमू पंथ आनंत या राघवाचा ॥ १ ॥
 मना सज्जना भक्तिपंथेची जावे ।
 तरी श्रीहरी पाविजेतो स्वभावे ॥
 जनीं निंद्य ते सर्व सोडूनी द्यावे ।
 जनीं वंद्य ते सर्व भावे करावे ॥ २ ॥
 प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ।
 पुढे वैखरी राम आधी वदावा ॥
 सदाचार हा थोर सांडू नये तो ।
 जनीं तोचि तो मानवी धन्य होतो ॥ ३ ॥
 मना वासना दुष्ट कामा न ये रे ।
 मना सर्वथा पापबुद्धी नको रे ॥
 मना सर्वथा नीति सोडू नको हो ।
 मना अंतरी सार वीचार राहो ॥ ४ ॥
 मना पापसंकल्प सोडूनि द्यावा ।
 मना सत्य संकल्प जीवी धरावा ॥
 मना कल्पना ते नको वीषयांची ।
 विकारे घडे हो जनीं सर्व ची ची ॥ ५ ॥
 नको रे मना क्रोध हा खेदकारी ।
 नको रे मना काम नाना विकारी ॥
 नको रे मना सर्वदा अंगिकारू ।
 नको रे मना मत्सरू दंभ भारू ॥ ६ ॥
 मना श्रेष्ठ धारिष्ट जीवी धरावे ।
 मना बोलणे नीच सोशीत जावे ॥
 स्वये सर्वदा नम्र वाचे वदावे ।
 मना सर्व लोकांसि रे नीववावे ॥ ७ ॥
 देहे त्यागिता कीर्ति मागे उरावी ।
 मना सज्जना हेचि क्रीया धरावी ॥
 मना चंदनाचे परी त्वां झिजावे ।
 परी अंतरी सज्जना नीववावे ॥ ८ ॥
 नको रे मना द्रव्य ते पूढिलांचे ।
 अति स्वार्थबुद्धी नुरे पाप सांचे ॥
 घडे भोगणे पाप ते कर्म खोटे ।
 न होता मनासारिखे दुःख मोठे ॥ ९ ॥
 सदा सर्वदा प्रीति रामी धरावी ।
 सुखाची स्वये सांडि जीवी करावी ॥
 देहेदुःख ते सूख मानीत जावे ।
 विवेके सदा स्वस्वरूपी भरावे ॥ १० ॥
 जनीं सर्वसूखी असा कोण आहे ।
 विचारे मना तूचि शोधूनि पाहे ॥

मना त्वाचि रे पूर्वसंचीत केले ।
 तयासारिखे भोगणे प्राप्त झाले ॥ ११ ॥
 मना मानसी दुःख आणू नको रे ।
 मना सर्वथा शोक चिंता नको रे ॥
 विवेके देहेबुद्धि सोडूनि द्यावी ।
 विदेहीपणे मुक्ति भोगीत जावी ॥ १२ ॥
 मना सांग पां राखणा काय जाले ।
 अकस्मात ते राज्य सर्वै बुडाले ॥
 म्हणोनी कुडी वासना सांडि वेगी ।
 बळे लागला काळ हा पाठिलागी ॥ १३ ॥
 जिवा कर्मयोगे जनीं जन्म जाला ।
 परी शेवटी काळमूखी निमाला ॥
 महाथोर ते मृत्युपंथेचि गेले ।
 कितीएक ते जन्मले आणि मेले ॥ १४ ॥
 मना पाहता सत्य हे मृत्युभूमी ।
 जितां बोलती सर्वही जीव मी मी ॥
 चिरंजीव हे सर्वही मानिताती ।
 अकस्मात सांडूनिया सर्व जाती ॥ १५ ॥
 मरे एक त्याचा दुजा शोक वाहे ।
 अकस्मात तोही पुढे जात आहे ॥
 पुरेना जनीं लोभ रे क्षोभ त्याते ।
 म्हणोनी जनीं मागुता जन्म घेते ॥ १६ ॥
 मनी मानवा व्यर्थ चिंता वहाते ।
 अकस्मात होणार होऊन जाते ॥
 घडे भोगणे सर्वही कर्मयोगे ।
 मतीमंद ते खेद मानी वियोगे ॥ १७ ॥
 मना राघवेवीण आशा नको रे ।
 मना मानवाची नको कीर्ति तू रे ॥
 जया वर्णिती वेद शास्त्रे पुराणे ।
 तया वर्णिता सर्वही श्लाघ्यवाणे ॥ १८ ॥
 मना सर्वथा सत्य सांडू नको रे ।
 मना सर्वथा मिथ्य मांडू नको रे ॥
 मना सत्य ते सत्य वाचे वदावे ।
 मना मिथ्य ते मिथ्य सोडूनि द्यावे ॥ १९ ॥
 बहू हिंपुटी होईजे मायपोटी ।
 नको रे मना यातना तेचि मोठी ॥
 निरोधे पचे कोंडिले गर्भवासी ।
 अधोमुख रे दुःख त्या बाळकासी ॥ २० ॥
 मना वासना चूकवी येरझारा ।
 मना कामना सोडि रे द्रव्यदारा ॥
 मना यातना थोर हे गर्भवासी ।
 मना सज्जना भेटवी राघवासी ॥ २१ ॥
 मना सज्जना हीत माझे करावे ।
 रघुनायका दृढ चित्ती धरावे ॥
 महाराज तो स्वामि वायुसुताचा ।

जना उद्धरी नाथ लोकत्रयाचा ॥ २२ ॥
 न बोले मना राघवेवीण काही ।
 मनी वाउगे बोलता सूख नाही ॥
 घडीने घडी काळ आयुष्य नेतो ।
 देहांती तुला कोण सोडू पहातो ॥ २३ ॥
 रघुनायकावीण वाया शिणावे ।
 जनासारिखे व्यर्थ का वोसणावे ॥
 सदा सर्वदा नाम वाचे वसो दे ।
 अहंता मनी पापिणी ते नसो दे ॥ २४ ॥
 मना वीट मानू नको बोलण्याचा ।
 पुढे मागुता राम जोडेल कैचा ॥
 सुखाची घडी लोटता सूख आहे ।
 पुढे सर्व जाईल काही न राहे ॥ २५ ॥
 देहेरक्षणाकारणे यत्न केला ।
 परी शेवटी काळ घेऊन गेला ।
 करी रे मना भक्ति या राघवाची ।
 पुढे अंतरी सोडि चिंता भवाची ॥ २६ ॥
 भवाच्या भये काय भीतोस लंडी ।
 धरी रे मना धीर धाकासि सांडी ॥
 रघुनायकासारिखा स्वामि शीरी ।
 नुपेक्षी कदा कोपल्या दंडधारी ॥ २७ ॥
 दिनानाथ हा राम कोदंडधारी ।
 पुढे देखता काळ पोटी थरारी ॥
 मना वाक्य नेमस्त हे सत्य मानी ।
 नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ २८ ॥
 पदी राघवाचे सदा ब्रीद गाजे ।
 बळे भक्तीपूशिरी कांबि वाजे ॥
 पुरी वाहिली सर्व जेणें विमानी ।
 नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ २९ ॥
 समर्थाचिया सेवका वक्र पाहे ।
 असा सर्व भूमंडळी कोण आहे ॥
 जयाची लिला वर्णिती लोक तीन्ही ।
 नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३० ॥
 महासंकटी सोडिले देव जेणे ।
 प्रतापे बळे आगळा सर्वगूणे ॥
 जयाते स्मरे शैलजा शूलपाणी ।
 नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३१ ॥
 अहल्या शिळा राघवे मुक्त केली ।
 पदी लागता दिव्य होऊनि गेली ॥
 जया वर्णिता शीणली वेदवाणी ।
 नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३२ ॥
 वसे मेरुमांदार हे सृष्टिलीला ।
 शशी सूर्य तारांगणे मेघमाला ॥
 चिरंजीव केले जनीं दास दोन्ही ।

नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३३ ॥
 उपेक्षी कदा रामरूपी असेना ।
 जिवा मानवा निश्चयो तो वसेना ॥
 शिरी भार वाहेन बोले पुराणी ।
 नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३४ ॥
 असे हो जया अंतरी भाव जैसा ।
 वसे हो तया अंतरी देव तैसा ॥
 अनन्यास रक्षीतसे चापपाणी ।
 नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३५ ॥
 सदा सर्वदा देव सन्नीध आहे ।
 कृपाळूपणे अल्प धारिष्ट पाहे ॥
 सुखानंद आनंद कैवल्यदानी ।
 नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३६ ॥
 सदा चक्रवाकासि मारुंड जैसा ।
 उडी घालितो संकटी स्वामि तैसा ॥
 हरीभक्तिचा घाव गाजे निशाणी ।
 नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३७ ॥
 मना प्रार्थना तूजला एक आहे ।
 रघूराज थक्कीत होऊनि पाहे ॥
 अवज्ञा कदा हो यदर्थी न कीजे ।
 मना सज्जना राघवी वस्ति कीजे ॥ ३८ ॥
 जया वर्णिती वेद शास्त्रे पुराणे ।
 जयाचेनि योगे समाधान बाणे ॥
 तयालागि हे सर्व चांचल्य दीजे ।
 मना सज्जना राघवी वस्ति कीजे ॥ ३९ ॥
 मना पाविजे सर्वही सूख जेथे ।
 अती आदरे ठेविजे लक्ष तेथे ॥
 विविके कुडी कल्पना पालटीजे ।
 मना सज्जना राघवी वस्ति कीजे ॥ ४० ॥
 बहू हिंडता सौख्य होणार नाही ।
 शिणावे परी नातुडे हीत काही ॥
 विचारे बरे अंतरा बोधवीजे ।
 मना सज्जना राघवी वस्ति कीजे ॥ ४१ ॥
 बहुतांपरी हेचि आता धरावे ।
 रघूनायका आपुलेसे करावे ॥
 दिनानाथ हे तोडरी ब्रीद गाजे ।
 मना सज्जना राघवी वस्ति कीजे ॥ ४२ ॥
 मना सज्जना एक जीवी धरावे ।
 जनीं आपुले हीत तुवां करावे ॥
 रघूनायकावीण बोलो नको हो ।
 सदा मानसी तो निजध्यास राहो ॥ ४३ ॥
 मना रे जनीं मौनमुद्रा धरावी ।
 कथा आदरे राघवाची करावी ॥
 नसे रामे ते धाम सोडूनि द्यावे ।
 सुखालागि आरण्य सेवीत जावे ॥ ४४ ॥
 जयाचेनि संगे समाधान भंगे ।

अहंता अकस्मात येऊनि लागे ॥
 तये संगतीची जनीं कोण गोडी ।
 जिये संगतीने मती राम सोडी ॥ ४५ ॥
 मना जे घडी राघवेवीण गेली ।
 जनीं आपुली ते तुवा हानि केली ॥
 रघूनायकावीण तो शीण आहे ।
 जनीं दक्ष तो लक्ष लावूनि पाहे ॥ ४६ ॥
 मनीं लोचनी श्रीहरी तोचि पाहे ।
 जनीं जाणता मुक्त होऊनि राहे ॥
 गुणी प्रीति राखे क्रमूं साधनाचा ।
 जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ४७ ॥
 सदा देवकाजी झिजे देह ज्याचा ।
 सदा रामनामे वदे सत्य साचा ॥
 स्वधर्मचि चाले सदा उत्तमाचा ।
 जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ४८ ॥
 सदा बोलण्यासारिखे चालताहे ।
 अनेकी सदा एक देवासि पाहे ॥
 सगूणी भजे लेश नाही भ्रमाचा ।
 जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ४९ ॥
 नसे अंतरी काम नानाविकारी ।
 उदासीन जो तापसी ब्रह्मचारी ॥
 निवाला मनीं लेश नाही तमाचा ।
 जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५० ॥
 मदे मत्सरे सांडिली स्वार्थबुद्धी ।
 प्रपंचीक नाही जयाते उपाधी ॥
 सदा बोलणे नम्र वाचा सुवाचा ।
 जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५१ ॥
 क्रमी वेळ जो तत्त्वचिंतानुवादे ।
 न लिंपे कदा दंभ वादे विवादे ॥
 करी सूखसंवाद जो ऊगमाचा ।
 जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५२ ॥
 सदा आर्जवी प्रीय जो सर्व लोकी ।
 सदा सर्वदा सत्यवादी विवेकी ॥
 न बोले कदा मिथ्य वाचा त्रिवाचा ।
 जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५३ ॥
 सदा सेवि आरण्य तारुण्यकाळी ।
 मिळेना कदा कल्पनेचेनि मेळी ॥
 चळेना मनी निश्चयो दृढ ज्याचा ।
 जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५४ ॥
 नसे मानसी नष्ट आशा दुराशा ।
 वसे अंतरी प्रेमपाशा पिपाशा ॥
 ऋणी देव हा भक्तिभावे जयाचा ।
 जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५५ ॥
 दिनाचा दयाळू मनाचा मवाळू ।
 स्नेहाळू कृपाळू जनीं दासपाळू ॥
 तया अंतरी क्रोध संताप कैचा ।

जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५६ ॥
 जगी होइजे धन्य या रामनामे ।
 क्रिया भक्ति ऊपासना नित्य नेमे ॥
 उदासीनता तत्त्वता सार आहे ।
 सदा सर्वदा मोकळी वृत्ति राहे ॥ ५७ ॥
 नको वासना वीषयी वृत्तिरूपे ।
 पदार्थी जडे कामना पूर्वपापे ॥
 सदा राम निष्काम चिंतीत जावा ।
 मना कल्पनालेश तोहि नसावा ॥ ५८ ॥
 मना कल्पना कल्पिता कल्पकोटी ।
 नव्हे रे नव्हे सर्वथा रामभेटी ॥
 मनी कामना राम नही जयाला ।
 अती आदरे प्रीति नाहि तयाला ॥ ५९ ॥
 मना राम कल्पतरू कामधेनू ।
 निधी सार चिंतामणी काय वानू ॥
 जयाचेनि योगे घडे सर्व सत्ता ।
 तया साम्यता कायसी कोण आता ॥ ६० ॥
 उभा कल्पवृक्षातळी दुःख वाहे ।
 तया अंतरी सर्वदा तेचि आहे ॥
 जनीं सज्जनीं वाद हा वाढवा ।
 पुढे मागता शोक जीवी धरावा ॥ ६१ ॥
 निजध्यास तो सर्व तूटोनी गेला ।
 बळे अंतरी शोक संताप ठेला ॥
 सुखानंद आनंद भेदे बुडाला ।
 मना निश्चयो सर्व खेदे उडाला ॥ ६२ ॥
 घरी कामधेनू पुढे ताक मागे ।
 हरीबोध सांडोनि वेवाद लागे ॥
 करी सार चिंतामणी काचखंडे ।
 तया मागता देत आहे उदंडे ॥ ६३ ॥
 अती मूढ त्या दृढ बुद्धी असेना ।
 अती काम त्या राम चिंती वसेना ॥
 अती लोभ त्या क्षोभ होईल जाणा ।
 अती वीषयी सर्वदा दैन्यवाणा ॥ ६४ ॥
 नको दैन्यवाणे जिणे भक्तिऊणे ।
 अती मूर्ख त्या सर्वदा दुःख दूणे ॥
 धरी रे मना आदरे प्रीति रामी ।
 नको वासना हेमधामी विरामी ॥ ६५ ॥
 नव्हे सार संसार हा घोर आहे ।
 मना सज्जना सत्य शोधूनि पाहे ॥
 जनीं वीष खाता पुढे सूख कैचे ।
 करी रे मना ध्यान या राघवाचे ॥ ६६ ॥
 घनश्याम हा राम लावण्यरूपी ।
 महाधीर गंभीर पूर्णप्रतापी ॥
 करी संकटी सेवकांचा कुडावा ।
 प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥ ६७ ॥
 बळे आगळा राम कोदंडधारी ।

महाकाळ विक्राळ तोही थरारी ॥
 पुढे मानवा किंकरा कोण केवा ।
 प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥६८॥
 सुखानंदकारी निवारी भयाते ।
 जनीं भक्तिभावे भजावे तयाते ॥
 विवेके त्यजावा अनाचार हेवा ।
 प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥६९॥
 सदा रामनामे वदा पूर्णकामे ।
 कदा बाधिजेना पदा नित्य नेमे ॥
 मदालस्य हा सर्व सोडोनि द्यावा ।
 प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥७०॥
 जयाचेनि नामे महादोष जाती ।
 जयाचेनि नामे गती पाविजेती ॥
 जयाचेनि नावे घडे पुण्यठेवा ।
 प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥७१॥
 न वेचे कदा ग्रंथची अर्थ काही ।
 मुखे नाम उच्चारिता कष्ट नाही ॥
 महाघोर संसारशत्रू जिणावा ।
 प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥७२॥
 देहेदंडणेचे महादुःख आहे ।
 महादुःख ते नाम घेता न राहे ॥
 सदाशीव चिंतीतसे देवदेवा ।
 प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥७३॥
 बहुतांपरी संकटे साधनांची ।
 व्रते दान उद्यापने ती धनाची ॥
 दिनाचा दयाळू मनी आठवावा ।
 प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥७४॥
 समस्तांमधे सार साचार आहे ।
 कळेना तरी सर्व शोधून पाहे ॥
 जिवा असंशयो वाऊगा तो त्यजावा ।
 प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥७५॥
 नव्हे कर्म ना धर्म ना योग काही ।
 नव्हे भोग ना त्याग ना सांग पाही ॥
 म्हणे दास विश्वास नामी धरावा ।
 प्रभाते मनी राम चिंतीत जावा ॥७६॥
 करी काम निष्काम या राघवाचे ।
 करी रूप स्वरूप सर्वां जिवांचे ॥
 करी छंद निर्द्वंद्व हे गूण गाता ।
 हरीकीर्तनी वृत्तिविश्वास होता ॥७७॥
 अहो ज्या नरा रामविश्वास नाही ।
 तया पामरा बाधिजे सर्व काही ॥
 महारज तो स्वामि कैवल्यदाता ।
 वृथा वाहणे देहसंसारचिंता ॥७८॥
 मना पावना भावना राघवाची ।
 धरी अंतरी सोडि चिंता भवाची ॥
 भवाची जिवा मानवा भूलि ठेली ।

नसे वस्तुची धारणा व्यर्थ गेली ॥७९॥
 धरा श्रीवरा त्या हरा अंतराते ।
 तरा दुस्तरा त्या परा सागराते ॥
 सरा वीसरा त्या भरा दुर्भराते ।
 करा नीकरा त्या खरा मत्सराते ॥८०॥
 मना मत्सरे नाम सांडू नको हो ।
 अती आदरे हा निजध्यास राहो ॥
 समस्तांमधे नाम हे सार आहे ।
 दुजी तूळणा तूळिताही न साहे ॥८१॥
 बहू नाम या रामनामी तुळेना ।
 अभाग्या नरा पामरा हे कळेना ॥
 विषा औषधा घेतले पार्वतीशे ।
 जिवा मानवा किंकरा कोण पूसे ॥८२॥
 जेणे जाळिला काम तो राम ध्यातो ।
 उमेसी अती आदरे गूण गातो ॥
 बहु ज्ञान वैराग्य सामर्थ्य जेथे ।
 परी अंतरी नामविश्वास तेथे ॥८३॥
 विठोने शिरी वाहिला देवराणा ।
 तया अंतरी ध्यास रे त्यासि नेणा ॥
 निवाला स्वये तापसी चंद्रमौळी ।
 जिवा सोडवी राम हा अंतकाळी ॥८४॥
 भजा राम विश्राम योगेश्वरांचा ।
 जपू नेमिला नेम गौरीहराचा ॥
 स्वये नीववी तापसी चंद्रमौळी ।
 तुम्हां सोडवी राम हा अंतकाळी ॥८५॥
 मुखी राम विश्राम तेथेचि आहे ।
 सदानंद आनंद सेवोनि आहे ॥
 तयावीण तो शीण संदेहकारी ।
 निजधाम हे नाम शोकापहारी ॥८६॥
 मुखी राम त्या काम बाधू शकेना ।
 गुणे इष्ट धारिष्ट त्याचे चुकेना ॥
 हरीभक्त तो शक्त कामास भारी ।
 जगी धन्य तो मारुती ब्रह्मचारी ॥८७॥
 बहू चांगले नाम या राघवाचे ।
 अती साजिरे स्वल्प सोपे फुकाचे ॥
 करी मूळ निर्मूळ घेता भवाचे ।
 जिवा मानवा हेचि कैवल्य साचे ॥८८॥
 जनीं भोजनीं नाम वाचे वदावे ।
 अती आदरे गद्यघोषे म्हणावे ॥
 हरीचिंतने अन्न सेवीत जावे ।
 तरी श्रीहरी पाविजेतो स्वभावे ॥८९॥
 न ये राम वाणी तया थोर हाणी ।
 जनीं व्यर्थ प्राणी तया नाम कोणी ॥
 हरीनाम हे वेदशास्त्री पुराणी ।
 बहू आगळे बोलिली व्यासवाणी ॥९०॥
 नको वीट मानू रघूनायकाचा ।

अती आदरे बोलिजे राम वाचा ॥
 न वेचे मुखी सापडे रे फुकाचा ।
 करी घोष त्या जानकीवल्लभाचा ॥९१॥
 अती आदरे सर्वही नामघोषे ।
 गिरीकंदरी जाईजे दूरि दोषे ॥
 हरी तिष्ठतू तोषला नामघोषे ।
 विशेषे हरामानसी रामपीसे ॥९२॥
 जगी पाहता देव हा अन्नदाता ।
 तया लागली तत्त्वता सार चिंता ॥
 तयाचे मुखी नाम घेता फुकाचे ।
 मना सांग पा रे तुझे काय वेचे ॥९३॥
 तिन्ही कोप जाळू शके कोप येता ।
 निवाला हरू तो मुखे नाम घेता ॥
 जपे आदरे पार्वती विश्वमाता ।
 म्हणोनी म्हणा तेचि हे नाम आता ॥९४॥
 अजामेळ पापी वदे पुत्रकामे ।
 तया मुक्ति नारायणाचेनि नामे ॥
 शुकाकारणे कुंटणी राम वाणी ।
 मुखे बोलिता ख्याति जाली पुराणी ॥९५॥
 महाभक्त प्रल्हाद हा दैत्यकूळी ।
 जपे रामनामावळी नित्यकाळी ॥
 पिता पापरूपी तया देखवेना ।
 जनीं दैत्य तो नाम मूखे म्हणेना ॥९६॥
 मुखी नाम नाही तया मुक्ति कैची ।
 अहंतागुणे यातना ते फुकाची ॥
 पुढे अंत येईल तो दैन्यवाणा ।
 म्हणोनी म्हणा रे म्हणा देवराणा ॥९७॥
 हरीनाम नेमस्त पाषाण तारी ।
 बहू तारिले मानवी देहधारी ॥
 तया रामनामी सदा जो विकल्पी ।
 वदेना कदा जीव तो पापरूपी ॥९८॥
 जगी धन्य वाराणसी पुण्यराशी ।
 तयेमाजि आता गती पूर्वजांसी ॥
 मुखे रामनामावळी नित्यकाळी ।
 जिवा हीत सांगे सदा चंद्रमौळी ॥९९॥
 यथासांग रे कर्म तेही घडेना ।
 घडे धर्म ते पुण्यगाठी पडेना ॥
 दया पाहता सर्व भूती असेना ।
 फुकाचे मुखी नाम तेही वसेना ॥१००॥
 जया नावडे नाम त्या यम जाची ।
 विकल्पे उठे तर्क त्या नर्क ची ची ॥
 म्हणोनी अती आदरे नाम घ्यावे ।
 मुखे बोलता दोष जाती स्वभावे ॥१०१॥
 अती लीनता सर्वभावे स्वभावे ।
 जना सज्जनालागि संतोषवावे ॥
 देहे कारणी सर्व लावीत जावे ।

सगुणी अती आदरेसी भजावे ॥ १०२ ॥
 हरीकीर्तनी प्रीति रामी धरावी ।
 देहेबुद्धि नीरूपणी वीसरावी ॥
 परद्रव्य आणीक कांता परावी ।
 यदर्धी मना सांडि जीवी करावी ॥ १०३ ॥
 क्रियेवीण नानापरी बोलिजेते ।
 परी चित्त दुश्चित्त ते लाजवीते ॥
 मना कल्पना धीट सैराट धावे ।
 तया मानवा देव कैसेनि पावे ॥ १०४ ॥
 विवेके क्रिया आपुली पालटावी ।
 अती आदरे शुद्ध क्रीया धरावी ॥
 जनीं बोलण्यासारिखे चाल बापा ।
 मना कल्पना सोडि संसारतापा ॥ १०५ ॥
 बरी स्नानसंध्या करी एकनिष्ठा ।
 विवेके मना आवरी स्थानभ्रष्टा ॥
 दया सर्वभूती जया मानवाला ।
 सदा प्रेमळू भक्तिभावे निवाला ॥ १०६ ॥
 मना कोप आरोपणा ते नसावी ।
 मना बुद्धि हे साधुसंगी वसावी ॥
 मना नष्ट चांडाळ तो संग त्यागी ।
 मना होइ रे मोक्षभागी विभागी ॥ १०७ ॥
 मना सर्वदा सज्जनाचेनि योगे ।
 क्रिया पालटे भक्तिभावार्थ लागे ॥
 क्रियेवीण वाचाळता ते निवारी ।
 तुटे वाद संवाद तो हीतकारी ॥ १०८ ॥
 जनीं वादवेवाद सोडूनि द्यावा ।
 जनीं वादसंवाद सूखे करावा ॥
 जगी तोचि तो शोकसंतापहारी ।
 तुटे वाद संवाद तो हीतकारी ॥ १०९ ॥
 तुटे वाद संवाद त्याते म्हणावे ।
 विवेके अहंभाव याते जिणावे ॥
 अहंतागुणे वाद नाना विकारी ।
 तुटे वाद संवाद तो हीतकारी ॥ ११० ॥
 हिताकारणे बोलणे सत्य आहे ।
 हिताकारणे सर्व शोधूनि पाहे ॥
 हिताकारणे बंड पाखांड वारी ।
 तुटे वाद संवाद तो हीतकारी ॥ १११ ॥
 जनीं सांगता ऐकता जन्म गेला ।
 परी वादवेवाद तैसाचि ठेला ॥
 उठे संशयो वाद हा दंभधारी ।
 तुटे वाद संवाद तो हीतकारी ॥ ११२ ॥
 जनीं हीत पंडीत सांडीत गेले ।
 अहंतागुणे ब्रह्मराक्षस जाले ॥
 तयाहून व्युत्पन्न तो कोण आहे ।
 मना सर्व जाणीव सांडूनि राहे ॥ ११३ ॥
 फुकाचे मुखी बोलता काय वेचे ।

दिसंदीस अभ्यंतरी गर्व सांचे ॥
 क्रियेवीण वाचाळता व्यर्थ आहे ।
 विचारे तुझा तूचि शोधूनि पाहे ॥ ११४ ॥
 तुटे वाद संवाद तेथे करावा ।
 विविके अहंभाव हा पालटावा ॥
 जनीं बोलण्यासारखे आचरावे ।
 क्रियापालटे भक्तिपंथेचि जावे ॥ ११५ ॥
 बहू शापिता कष्टला अंबकृषी ।
 तयाचे स्वये श्रीहरी जन्म सोशी ॥
 दिला क्षीरसिंधु तया ऊपमानी ।
 नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ ११६ ॥
 धुरू लेंकरु बापुडे दैन्यवाणे ।
 कृपा भाकिता दीधली भेटि जेणे ॥
 चिरंजीव तारांगणी प्रेमस्वामी ।
 नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ ११७ ॥
 गजेंद्र महासंकटी वास पाहे ।
 तयाकारणे श्रीहरी धावताहे ॥
 उडी घातली जाहला जीवदानी ।
 नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ ११८ ॥
 अजामेळ पापी तया अंत आला ।
 कृपाळूपणे तो जनीं मुक्त केला ॥
 अनाथासि आधार हा चक्रपाणी ।
 नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ ११९ ॥
 विधीकारणे जाहला मत्स्य वेगी ।
 धरी कूर्मरूपे धरा पृष्ठभागी ॥
 जना रक्षणाकारणे नीच योनी ।
 नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ १२० ॥
 महाभक्त प्रल्हाद हा कष्टवीला ।
 म्हणोनी तयाकारणे सिंह जाला ॥
 न ये ज्वाळ वीशाळ सन्नीध कोणी ।
 नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ १२१ ॥
 कृपा भाकिता जाहला वज्रपाणी ।
 तया कारणे वामनू चक्रपाणी ॥
 द्विजांकारणे भार्गवू चापपाणी ।
 नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ १२२ ॥
 अहल्येसतीलागी आरण्यपंथे ।
 कुडावा पुढे देव बंदी तयाते ॥
 बळे सोडिता घाव घाली निशाणी ।
 नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ १२३ ॥
 तये द्रौपदीकारणे लागवेगे ।
 त्वरे धावतो सर्व सांडूनि मागे ॥
 कळीलागि जाला असे बौद्ध मौनी ।
 नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ १२४ ॥
 अनाथां दिनांकारणे जन्मताहे ।
 कलंकी पुढे देव होणार आहे ॥
 तया वर्णिता शीणली वेदवाणी ।

नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ १२५ ॥
 जनांकारणे देव लीलावतारी ।
 बहुतांपरी आदरे वेषधारी ॥
 तया नेणती ते जन पापरूपी ।
 दुरात्मे महानष्ट चांडाळ पापी ॥ १२६ ॥
 जगी धन्य तो राममुखे निवाला ।
 कथा ऐकता सर्व तल्लीन जाला ॥
 देहेभावना रामबोधे उडाली ।
 मनोवासना रामरूपी बुडाली ॥ १२७ ॥
 मना वासना वासुदेवी वसो दे ।
 मना वासना कामसंगी नसो दे ॥
 मना कल्पना वाउगी ते न कीजे ।
 मना सज्जनीं वस्ति कीजे ॥ १२८ ॥
 गतीकारणे संगती सज्जनाची ।
 मती पालटे सूमती दुर्जनाची ॥
 रतीनायिकेचा पती नष्ट आहे ।
 म्हणोनी मनातीत होवोनी राहे ॥ १२९ ॥
 मना अल्प संकल्प तोही नसावा ।
 सदा सत्यसंकल्प चिती वसावा ॥
 जनीं जल्प वीकल्प तोही त्यजावा ।
 रमाकांत एकांतकाळी भजावा ॥ १३० ॥
 भजावा जनीं पाहता राम एकू ।
 करी बाण एकू मुखी शब्द एकू ॥
 क्रिया पाहता उद्वरे सर्व लोकू ।
 धरा जानकीनायकाचा विवेकू ॥ १३१ ॥
 विचारूनि बोले विवंचूनि चाले ।
 तयाचेनि संतप्त तेही निवाले ॥
 बरे शोधल्यावीण बोलो नको हो ।
 जनीं चालणे शुद्ध नेमस्त राहो ॥ १३२ ॥
 हरीभक्त वीरक्त विज्ञान राशी ।
 जेणे मानसी स्थापिले निश्चयासी ॥
 तया दर्शने स्पर्शने पुण्य जोडे ।
 तया भाषणे नष्ट संदेह मोडे ॥ १३३ ॥
 नसे गर्व आंगी सदा वीतरागी ।
 क्षमा शांति भोगी दयादक्ष योगी ॥
 नसे लोभ ना क्षोभ ना दैन्यवाणा ।
 इही लक्षणी जाणजे योगिराणा ॥ १३४ ॥
 धरी रे मना संगती सज्जनाची ।
 जेणे वृत्ति हे पालटे दुर्जनाची ॥
 बळे भाव सद्बुद्धि सन्मार्ग लागे ।
 महाक्रूर तो काळ विक्राळ भंगे ॥ १३५ ॥
 भये व्यापिले सर्व ब्रह्मांड आहे ।
 भयातीत ते संत आनंत पाहे ॥
 जया पाहता द्वैत काही दिसेना ।
 भयो मानसी सर्वथाही असेना ॥ १३६ ॥
 जिवा श्रेष्ठ ते स्पष्ट सांगोनि गेले ।

परी जीव अज्ञान तैसेचि ठेले ॥
 देहेबुद्धिचे कर्म खोटे टळेना ।
 जुने ठेवणे मीपणे आकळेना ॥ १३७ ॥
 भ्रमे नाढळे वित्त ते गुप्त जाले ।
 जिवा जन्मदारिद्र्य ठाकून आले ॥
 देहेबुद्धिचा निश्चयो ज्या टळेना ।
 जुने ठेवणे मीपणे आकळेना ॥ १३८ ॥
 पुढे पाहता सर्वही कोंदलेसे ।
 अभाग्यास हे दृश्य पाषाण भासे ॥
 अभावे कदा पुण्य गाठी पडेना ।
 जुने ठेवणे मीपणे आकळेना ॥ १३९ ॥
 जयाचे तया चूकले प्राप्त नाही ।
 गुणे गोविले जाहले दुःख देही ॥
 गुणावेगळी वृत्ति तेही वळेना ।
 जुने ठेवणे मीपणे आकळेना ॥ १४० ॥
 म्हणे दास सायास त्याचे करावे ।
 जनीं जाणता पाय त्याचे धरावे ॥
 गुरू अंजनेवीण ते आकळेना ।
 जुने ठेवणे मीपणे आकळेना ॥ १४१ ॥
 कळेना कळेना कळेना ढळेना ।
 ढळे नाढळे संशयोही ढळेना ॥
 गळेना गळेना अहंता गळेना ।
 बळे आकळेना मिळेना मिळेना ॥ १४२ ॥
 अविद्यागुणे मानवा ऊमजेना ।
 भ्रमे चूकले हीत ते आकळेना ॥
 परीक्षेविणे बांधले दृढ नाणे ।
 परी सत्य मिथ्या असे कोण जाण ॥ १४३ ॥
 जगी पाहता साच ते काय आहे ।
 अती आदरे सत्य शोधून पाहे ॥
 पुढे पाहता पाहता देव जोडे ।
 भ्रम भ्रांति अज्ञान हे सर्व मोडे ॥ १४४ ॥
 सदा वीषयो चिंतिता जीव जाला ।
 अहंभाव अज्ञान जन्मास आला ॥
 विवेके सदा स्वस्वरूपी भरावे ।
 जिवा ऊगमी जन्म नाही स्वभावे ॥ १४५ ॥
 दिसे लोचनी ते नसे कल्पकोडी ।
 अकस्मात आकारले काळ मोडी ॥
 पुढे सर्व जाईल काही न राहे ।
 मना संत आनंत शोधून पाहे ॥ १४६ ॥
 फुटेना तुटेना चळेना ढळेना ।
 सदा संचले मीपणे ते कळेना ॥
 तया एकरूपीस दूजे न साहे ।
 मना संत आनंत शोधून पाहे ॥ १४७ ॥
 निराकार आधार ब्रह्मादिकांचा ।
 जया सांगता शीणली वेदवाचा ॥
 विवेके तदाकार होऊनि राहे ।

मना संत आनंत शोधून पाहे ॥ १४८ ॥
 जगी पाहता चर्मचक्षी न लक्षे ।
 जगी पाहता ज्ञानचक्षी निरक्षे ॥
 जनीं पाहता पाहणे जात आहे ।
 मना संत आनंत शोधून पाहे ॥ १४९ ॥
 नसे पीत ना श्वेत ना श्याम काही ।
 नसे व्यक्त अव्यक्त ना नीळ नाही ॥
 म्हणे दास विश्वासता मुक्ति लाहे ।
 मना संत आनंत शोधून पाहे ॥ १५० ॥
 खरे शोधिता शोधिता शोधिताहे ।
 मना बोधिता बोधिता बोधिताहे ॥
 परी सर्वही सज्जनाचेनि योगे ।
 बरा निश्चयो पाविजे सानुरागे ॥ १५१ ॥
 बहूतांपरी कूसरी तत्त्वज्ञाडा ।
 परी अंतरी पाहिजे तो निवाडा ॥
 मना सार साचार ते वेगळे रे ।
 समस्तांमधे एक ते आगळे रे ॥ १५२ ॥
 नव्हे पिंडज्ञाने नव्हे तत्त्वज्ञाने ।
 समाधान काही नव्हे तानमाने ॥
 नव्हे योगयागे नव्हे भोगत्यागे ।
 समाधान ते सज्जनाचेनि योगे ॥ १५३ ॥
 महावाक्य तत्त्वादिके पंचकर्णे ।
 खुणे पाविजे संतसंगे विवर्णे ॥
 द्वितीयेसि संकेत जो दाविजेतो ।
 तया सांडुनी चंद्रमा भाविजेतो ॥ १५४ ॥
 दिसेना जनीं तेची शोधून पाहे ।
 बरे पाहता गूज तेथेचि आहे ॥
 करी घेऊ जाता कदा आढळेना ।
 जनीं सर्व कोंदाटले ते कळेना ॥ १५५ ॥
 म्हणे जाणता तो जनीं मूर्ख पाहे ।
 अतर्कासि तर्की असा कोण आहे ॥
 जनीं मीपणे पाहता पाहवेना ।
 तया लक्षिता वेगळे राहवेना ॥ १५६ ॥
 बहू शास्त्र धुंडाळिता वाड आहे ।
 जया निश्चयो येक तोही न साहे ॥
 मती भांडती शास्त्रबोधे विरोधे ।
 गती खुंटती ज्ञानबोधे प्रबोधे ॥ १५७ ॥
 श्रुती न्याय मीमांसके तर्कशास्त्रे ।
 स्मृती वेद वेदांतवाक्ये विचित्रे ॥
 स्वये शेष मौनावला स्थीर पाहे ।
 मना सर्व जाणीव सांडून राहे ॥ १५८ ॥
 जेणे मक्षिका भक्षिली जाणिवेची ।
 तया भोजनाची रुची प्राप्त कैची ॥
 अहंभाव ज्या मानसीचा विरेना ।
 तया ज्ञान हे अन्न पोटी जिरेना ॥ १५९ ॥
 नको रे मना वाद हा खेदकारी ।

नको रे मना भेद नना विकारी ॥
 नको रे मना शीकवू पूढिलांसी ।
 अहंभाव जो राहिला तूजपासी ॥ १६० ॥
 अहंतागुणे सर्वही दुःख होते ।
 मुखे बोलिले ज्ञान ते व्यर्थ जाते ॥
 सुखी राहता सर्वही सूख आहे ।
 अहंता तुझी तुंची शोधून पाहे ॥ १६१ ॥
 अहंतागुणे नीति सांडी विवेकी ।
 अनीतीबळे श्लाघ्यता सर्व लोकी ॥
 परी अंतरी सर्वही साक्ष येते ।
 प्रमाणांतरे बुद्धि सांडून जाते ॥ १६२ ॥
 देहेबुद्धिचा निश्चयो दृढ जाला ।
 देहातीत ते हीत सांडीत गेला ॥
 देहेबुद्धि ते आत्मबुद्धि करावी ।
 सदा संगती सज्जनाची धरावी ॥ १६३ ॥
 मने कल्पिला वीषयो सोडवावा ।
 मने देव निर्गूण तो ओळखावा ॥
 मने कल्पिता कल्पना ते सरावी ।
 सदा संगती सज्जनाची धरावी ॥ १६४ ॥
 देहादीक प्रपंच हा चिंतियेला ।
 परी अंतरी लोभ निश्चित ठेला ॥
 हरीचिंतने मुक्तिकांता करावी ।
 सदा संगती सज्जनाची धरावी ॥ १६५ ॥
 अहंकार विस्तारला या देहाचा ।
 स्त्रियापुत्रमित्रादिके मोह त्यांचा ॥
 बळे भ्रांति हे जन्मचिंता हरावी ।
 सदा संगती सज्जनाची धरावी ॥ १६६ ॥
 बरा निश्चयो शाश्वताचा करावा ।
 म्हणे दास संदेह तो वीसरावा ॥
 घडीने घडी सार्थकाची धरावी ।
 सदा संगती सज्जनाची धरावी ॥ १६७ ॥
 करी वृत्ती जो संत तो संत जाणा ।
 दुराशागुणे जो नव्हे दैन्यवाणा ॥
 उपाधी देहेबुद्धीते वाढवीते ।
 परी सज्जना केवि बाधू शके ते ॥ १६८ ॥
 नसे अंत आनंत संता पुसावा ।
 अहंकारविस्तार हा नीरसावा ॥
 गुणेवीण निर्गूण तो आठवावा ।
 देहेबुद्धिचा आठवू नाठवावा ॥ १६९ ॥
 देहेबुद्धि हे ज्ञानबोधे त्यजावी ।
 विवेके तये वस्तुची भेटी घ्यावी ॥
 तदाकार हे वृत्ति नाही स्वभावे ।
 म्हणोनि सदा तेचि शोधीत जावे ॥ १७० ॥
 असे सार साचार ते चोरलेसे ।
 इही लोचनी पाहता दृश्य भासे ॥
 निराभास निर्गूण ते आकळेना ।

अहंतागुणे कल्पिताही कळेना ॥१७१॥
 स्फुरे वीषयी कल्पना ते अविद्या ।
 स्फुरे ब्रह्म रे जाण माया सुविद्या ॥
 मुळी कल्पना दो रुपे तेचि जाली ।
 विवेके तरी स्वस्वरूपी मिळली ॥१७२॥
 स्वरूपी उदेला अहंकार राहो ।
 तेणे सर्व आच्छादिले व्योम पाहो ॥
 दिशा पाहता ते निशा वाढताहे ।
 विवेके विचारे विवंचूनि पाहे ॥१७३॥
 जया चक्षुने लक्षिता लक्षवेना ।
 भवा भक्षिता रक्षिता रक्षवेना ॥
 क्षयातीत तो अक्षयी मोक्ष देतो ।
 दयादक्ष तो साक्षिने पक्ष घेतो ॥१७४॥
 विधी निर्मिती लीहितो सर्व भाळी ।
 परी लीहिता कोण त्याचे कपाळी ॥
 हरू जाळितो लोक संहारकाळी ।
 परी शेवटी शंकरा कोण जाळी ॥१७५॥
 जगी द्वादशादित्य हे रुद्र अक्रा ।
 असंख्यात संख्या करी कोण शक्रा ॥
 जगी देव धुंडाळिता आढळेना ।
 जगी मुख्य तो कोण कैसा कळेना ॥१७६॥
 तुटेना फुटेना कदा देवराणा ।
 चळेना ढळेना कदा दैन्यवाणा ॥
 कळेना कळेना कदा लोचनासी ।
 वसेना दिसेना जगी मीपणासी ॥१७७॥
 जया मानला देव तो पूजिताहे ।
 परी देव शोधूनि कोणी न पाहे ॥
 जगी पाहता देव कोव्यानुकोटी ।
 जया मानली भक्ति जे तेचि मोठी ॥१७८॥
 तिन्ही लोक जेथूनि निर्माण झाले ।
 तया देवरायासि कोणी न बोले ॥
 जगी थोरला देव तो चोरलासे ।
 गुरूवीण तो सर्वथाही न दीसे ॥१७९॥
 गुरु पाहता पाहता लक्ष कोटी ।
 बहूसाल मंत्रावळी शक्ति मोठी ॥
 मनी कामना चेटके धातमाता ।
 जनी व्यर्थ रे तो नव्हे मुक्तिदाता ॥१८०॥
 नव्हे चेटकी चाळकू द्रव्यभोंदू ।
 नव्हे निंदकू मत्सरू भक्तिमंदू ॥
 नव्हे उन्मत्तू वेसनी संगबाधू ।
 जनी ज्ञानिया तोचि साधू अगाधू ॥१८१॥
 नव्हे वाउगी चाहुटी काम पोटी ।
 क्रियेवीण वाचाळता तेचि मोठी ॥
 मुखे बोलिल्यासारखे चालताहे ।
 मना सद्गुरू तोचि शोधूनि पाहे ॥१८२॥
 जनी भक्त ज्ञानी विवेकी विरागी ।

कृपाळू मनस्वी क्षमावंत योगी ॥
 प्रभू दक्ष व्युत्पन्न चातुर्य जाणे ।
 तयाचेनि योगे समाधान बाणे ॥१८३॥
 नव्हे तोचि जाले नसे तेचि आले ।
 कळो लागले सज्जनाचेनि बोले ॥
 अनिर्वाच्य ते वाच्य वाचे वदावे ।
 मना संत आनंत शोधीत जावे ॥१८४॥
 लपावे अती आदरे रामरूपी ।
 भयातीत निश्चीत ये स्वस्वरूपी ॥
 कदा तो जनी पाहताही दिसेना ।
 सदा ऐक्य तो भिन्नभावे वसेना ॥१८५॥
 सदा सर्वदा राम सन्नीध आहे ।
 मना सज्जना सत्य शोधून पाहे ॥
 अखंडीत भेटी रघूराजयोगू ।
 मना सांडि रे मीपणाचा वियोगू ॥१८६॥
 भुते पिंड ब्रह्मांड हे ऐक्य आहे ।
 परी सर्वही स्वस्वरूपी न साहे ॥
 मना भासले सर्व काही पहावे ।
 परी संग सोडूनि सूखी रहावे ॥१८७॥
 देहेभान हे ज्ञानशस्त्रे खुडावे ।
 विदेहीपणे भक्तिमार्गेचि जावे ॥
 विरक्तीबळे निंद्य सर्वै त्यजावे ।
 परी संग सोडूनि सूखे रहावे ॥१८८॥
 मही निर्मिती देव तो ओळखावा ।
 जया पाहता मोक्ष तत्काळ जीवा ॥
 तया निर्गुणालागी गूणी पहावे ।
 परी संग सोडूनि सूखी रहावे ॥१८९॥
 नव्हे कार्यकर्ता नव्हे सृष्टिभर्ता ।
 पुरेहून पर्ता न लिंपे विवर्ता ॥
 तया निर्विकल्पासि कल्पीत जावे ।
 परी संग सोडूनि सूखी रहावे ॥१९०॥
 देहेबुद्धिचा निश्चयो जया ढळेना ।
 तया ज्ञान-कल्पांतकाळी कळेना ॥
 परब्रह्म ते मीपणे आकळेना ।
 मनी शून्य अज्ञान हे मावळेना ॥१९१॥
 मना ना कळे ना ढळे रूप ज्याचे ।
 दुजेवीण ते ध्यान सर्वोत्तमाचे ॥
 तया खून ते हीन दृष्टांत पाहे ।
 तेथे संग निःसंग दोन्ही न साहे ॥१९२॥
 नव्हे जाणता नेणता देवराणा ।
 न ये वर्णिता वेदशास्त्रा पुराणा ॥
 नव्हे दृश्य अदृश्य साक्षी तयाचा ।
 श्रुती नेणती नेणती अंत त्याचा ॥१९३॥
 वसे हृदयी देव तो कोण कैसा ।
 पुसे आदरे साधकू प्रश्न ऐसा ॥
 देहे टाकित्ता देव कोठे पहातो ।

परी मागुता ठाव कोठे रहातो ॥१९४॥
 वसे हृदयी देव तो जाण ऐसा ।
 न्स्वस्चेपरी व्यापकू जाण तैसा ॥
 सदा संचला येत ना जात काही ।
 तयावीण कोठे रिता ठाव नाही ॥१९५॥
 नभी वावरे जा अपूरेणु काही ।
 रिता ठाव या राघवेवीण नाही ॥
 तया पाहता पाहता तोचि जाले ।
 तेथे लक्ष आलक्ष सर्वे बुडाले ॥१९६॥
 नभासारिखे रूप या राघवाचे ।
 मनी चिंतित्ता मूळ तूटे भवाचे ॥
 तया पाहता देहेबुद्धि उरेना ।
 सदा सर्वदा आर्त पोटी पुरेना ॥१९७॥
 नभे व्यापिले सर्व सृष्टीस आहे ।
 रघूनायका ऊपमा ते न साहे ॥
 दुजेवीण जो तोचि तो हा स्वभावे ।
 तया व्यापकू व्यर्थ कैसे म्हणावे ॥१९८॥
 अती जीर्ण विस्तीर्ण ते रूप आहे ।
 तेथे तर्क संपर्क तोही न साहे ॥
 अती गूढ ते दृश्य तत्काळ सोपे ।
 दुजेवीण जे खून स्वामिप्रतापे ॥१९९॥
 कळे आकळे रूप ते ज्ञान होता ।
 तेथे आटली सर्वसाक्षी अवस्था ॥
 मना उन्मनी शब्द कुंठीत राहे ।
 तो रे तोचि तो राम सर्वत्र पाहे ॥२००॥
 कदा ओळखीमाजि दूजे दिसेना ।
 मनी मानसी द्वैत काही वसेना ॥
 बहूतां दिसां आपली भेटि जाली ।
 विदेहीपणे सर्व काया निवाली ॥२०१॥
 मना गूज रे तूज हे प्राप्त झाले ।
 परी अंतरी पाहिजे यत्न केले ॥
 सदा श्रवणे पाविजे निश्चयासी ।
 धरी सज्जनसंगती धन्य होसी ॥२०२॥
 मना सर्वही संग सोडूनि द्यावा ।
 अती आदरे सज्जनाचा धरावा ॥
 जयाचेनि संगे महादुःख भंगे ।
 जनी साधनेवीण सन्मार्ग लागे ॥२०३॥
 मना संग हा सर्वसंगास तोडी ।
 मना संग हा मोक्ष तात्काळ जोडी ॥
 मना संग हा साधना शीघ्र सोडी ।
 मना संग हा द्वैत निःशेष मोडी ॥२०४॥
 मनाची शते ऐकता दोष जाती ।
 मतीमंद ते साधना योग्य होती ॥
 चढे ज्ञान वैराग्य सामर्थ्य अंगी ।
 म्हणे दास विश्वासता मुक्ति भोगी ॥२०५॥
 जय जय रघुवीर समर्थ ॥